

विशिष्ट निदान

एक अर्बभन्दा बढी मानिसहरू कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गताको साथ बाँचिरहेका छन्। यद्यपि यो सबै निदानहरूको विस्तृत सूची होइन, यसले केही सामान्य निदानहरूलाई हाइलाइट गर्दछ।

चिन्ता

चिन्ता विकारहरूले मानिसहरूलाई अत्यधिक डराएको, व्यथित वा असहज महसूस गराउँछ जुन परिस्थितिहरूमा धेरैजसो अन्य व्यक्तिहरूले यी समान भावनाहरू अनुभव गर्दैनन्।

ध्यानाकर्षण कमी/हाइपरएक्टिभिटी विकार (ADHD)

ADHD बाल्यकाल को सबै भन्दा साधारण neurodevelopmental विकारहरू मध्ये एक हो। बेवास्ता, हाइपरएक्टिभिटी र आवेग समावेश गर्ने लक्षणहरूद्वारा विशेषता भएको अवस्था। तर यी सबै ध्यानाकर्षण कमी/हाइपरएक्टिभिटी विकार (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, ADHD) सँग निदान गर्नका लागि बच्चालाई उपस्थित हुनु आवश्यक छैन। ध्यानाकर्षण कमी/हाइपरएक्टिभिटी विकारले कार्यकारी कार्य ढिलाइ र भावनात्मक डिसरेगुलेसन पनि समावेश गर्न सक्छ।

अटिजम

अटिजम एउटा न्यूरोलोजिकल डिसअर्डर हो जसले बच्चाको कुराकानी गर्ने, भाषा बुझ्ने, खेल्ने र अरूसँग सम्बन्ध राख्ने क्षमतालाई असर गर्छ।

द्वि-ध्रुवीय विकार

द्विध्रुवीय विकार उन्माद र अवसादको पुनरावर्ती एपिसोडसँग एक पुरानो रोग हो जुन एक दिन देखि महिना सम्म रहन सक्छ। यो मानसिक रोगले मूड, ऊर्जा र स्पष्ट रूपमा सोच्ने क्षमतामा असामान्य र नाटकीय परिवर्तनहरू निम्त्याउँछ।

दृष्टिविहीनता / दृष्टिविहीनता

दृष्टिविहीनता सहित दृष्टिविहीनता भनेको दृष्टिमा हुने कमजोरी हो जसलाई सुधार गर्न सकिँदैन र यसमा आंशिक दृष्टि र अन्धोपन दुवै समावेश हुन्छन्।

केन्द्रीय श्रवण प्रशोधन विकार (Central Auditory Processing Disorders, CAPD)

केन्द्रीय श्रवण प्रशोधन विकारहरूले मस्तिष्कले कानले सुनेको कुरालाई कसरी बुझ्छ र मस्तिष्कले आवाजहरू चिन्ने र व्याख्या गर्ने तरिकालाई प्रतिकूल रूपमा असर गर्छ, विशेष गरी ध्वनि रचना गर्ने आवाजहरू प्रशोधन गर्छ।

सेरेब्रल पाल्सी

सेरेब्रल पाल्सी, जसलाई CP पनि भनिन्छ, मस्तिष्कका भागहरूमा चोटपटक लाग्ने अवस्था हो जसले हाम्रो मांसपेशी र शरीरको प्रयोग गर्ने क्षमतालाई नियन्त्रण गर्छ।

बहिरा-अन्धोपन

“बहिरा अन्धोपन” भन्ने शब्दले कुनै व्यक्ति सुन्न वा देख्न नसक्ने जस्तो लाग्न सक्छ। शब्दले दृष्टि र श्रवण दुवैमा केही हदसम्म हानि भएको व्यक्तिलाई वर्णन गर्दछ।

बहिरोपन तथा श्रवण शक्ति गुम्ने

श्रवण हाम्रो पाँच इन्द्रिय मध्ये एक हो। श्रवण हानिलाई सामान्यतया हल्का, हल्का, मध्यम, गम्भीर रूपमा वर्णन गरिएको छ र यसले एक वा दुवै कानलाई असर गर्न सक्छ।

डिप्रेसन डिसअर्डर

डिप्रेसन डिसअर्डर अस्थायी रूपमा उदास वा नीलो महसूस गर्नु परे। यो एक गम्भीर चिकित्सा रोग हो जसले कसैको विचार, भावना, व्यवहार, मुड र शारीरिक स्वास्थ्यलाई असर गर्छ।

विकासात्मक ढिलाइ

विकासात्मक ढिलाइ (developmental delay, DD) को अर्थ हो कि एक व्यक्तिले उनीहरूको गैर-अशक्त साथीहरू जस्तै माइलस्टोनमा पुग्न सकेन। ढिलाइ विकासको एक क्षेत्र वा केही क्षेत्रमा मात्र हुन सक्छ। कम्तीमा दुई क्षेत्रमा ढिलाइ हुँदा विश्वव्यापी ढिलाइ हुन्छ।

डाउन सिन्ड्रोम

डाउन सिन्ड्रोम क्रोमोजोम 21 को अतिरिक्त प्रतिलिपिको कारणले गर्दा हुने एक आनुवंशिक विकार हो र कहिलेकाहीँ टिसोमी 21 पनि भनिन्छ। यसले व्यक्तिका लागि मानसिक र शारीरिक दुवै चुनौतीहरू निम्त्याउन सक्छ।

एपिलेप्सी

एपिलेप्सी एक दौरा विकार हो। बिजुली गतिविधिको छोटो, बलियो वृद्धिले मस्तिष्कको भाग वा सम्पूर्ण भागलाई असर पदा दौरा हुन्छ।

भ्रूण सम्बन्धी मदिरा स्पेक्ट्रम विकारहरू

“भ्रूण अल्कोहल स्पेक्ट्रम विकार” (Fetal alcohol spectrum disorders, FASD) एक छाता शब्द हो जुन रक्सीको प्रसवपूर्व

विशिष्ट निदान

एक्सपोजरबाट उत्पन्न हुने विभिन्न अवस्थाहरू वर्णन गर्न प्रयोग गरिन्छ।

बौद्धिक असक्षमता

बौद्धिक अपाङ्गता (I/D) एक शब्द हो जब एक व्यक्तिको मानसिक कार्य र सञ्चार, आफ्नो वा आफ्नो स्याहार र सामाजिक कौशल जस्ता कौशल मा केहि सीमितताहरू छन्।

अध्ययन असक्षमता

डिस्लेक्सिया, डिस्काल्कुला र डिस्ग्राफिया समावेश गर्दछ, तर सीमित छैन। अध्ययन असक्षमता एक सामान्य शब्द हो जसले विशेष प्रकारको सिकाइ भिन्नताहरू वर्णन गर्दछ। पढ्ने, लेख्ने, सुन्ने, बोल्ने, तर्क गर्ने, र गणित गर्ने सीपहरू प्रायः प्रभावित हुन्छन्।

न्यूरोलोजिकल सम्बन्धी दुर्बलता

न्यूरोलोजिकल हानि भनेको शरीरको स्नायु प्रणालीको कुनै पनि विकार हो। मस्तिष्क, मेरुदण्ड वा अन्य स्नायुहरूमा संरचनात्मक, बायोकेमिकल वा विद्युतीय असामान्यताहरूले लक्षणहरूको दायरा निम्त्याउन सक्छ।

सेन्सरी प्रक्रिया विकार (Sensory Processing Disorder, SPD)

सेन्सरी प्रक्रिया विकार एक न्यूरोलोजिकल अवस्था हो जुन अवस्थित हुन्छ जब सेन्सरी संकेतहरू उपयुक्त प्रतिक्रियाहरूमा व्यवस्थित हुँदैनन् र मस्तिष्कका केही भागहरूलाई सेन्सरी जानकारी सही रूपमा व्याख्या गर्न आवश्यक जानकारी प्राप्त गर्नबाट रोक्छ।

स्पिना बिफिडा

स्पिना बिफिडा संयुक्त राज्य अमेरिकामा सबैभन्दा सामान्य जन्म दोषहरू मध्ये एक हो, जुन गर्भावस्थाको पहिलो महिना वा सो समयमा हुन्छ र यसको मतलब बच्चाको मेरुदण्ड पूर्ण रूपमा बन्द भएको छैन। स्नायु र मेरुदण्डमा क्षति पुग्न सक्छ।

टुरेट्टेको सिन्ड्रोम

टुरेट्टेको सिन्ड्रोम एक न्यूरोबायोलॉजिकल डिसअर्डर हो जसलाई tics (अनैच्छिक, द्रुत, अचानक चालहरू) र/वा स्वर आउटबर्स्टहरू बारम्बार देखा पर्दछ।

अभिघातक मस्तिष्कको चोटपटक

ट्राउमेटिक ब्रेन इन्जुरी वा TBI, एक चोट हो जसले मस्तिष्कले कसरी काम गर्छ र शारीरिक र/वा संज्ञानात्मक कठिनाइहरू निम्त्याउन सक्छ।